

Baggesen og A. C. Gierlew paa Rejse.

Uddrag af Gierlews Rejsedagbog 1803¹⁾

ved Jul. Clausen.

Andreas Christian Gierlew, f. 1774, død som General-Consul i Christiania 1845, havde i 1801 som theologisk Kandidat begivet sig paa en længere videnskabelig Udenlandsrejse. I Slutningen af det følgende Aar kom han til Paris og stiftede Bekendtskab med Baggesen, der — efter at have opgivet sin Stilling i Danmark — kort iforvejen havde slaæet sig ned her med sin Hustru af andet Ægteskab, Fanny Reybaz, og med sine Børn. I Slutningen af Juli beredte Gierlew sig til Opbrud for over Schweiz at rejse til Italien, og den altid rejselystne Baggesen kunde ikke høre herom, førend han benyttede Planen om at sende sin Søn Karl af første Ægteskab til et Pensionat i Schweiz som Paaskud til at gøre Rejsen med. Desuden havde en af hans første Hustrus (Sophie Hallers) Onkler for flere Aar siden skænket ham en lille Landejendom Frasimalga i Nærheden af Modena, som Baggesen endnu ikke havde set, og af hvis Forpagter han heller aldrig havde modtaget nogen Afgift. For at inspicere denne Ejendom, om hvis udmærkede Egenskaber Baggesen, sangvinsk som altid, naturligvis ikke tvivlede, men i Haabet om hvilke han rigtignok blev grundig skuffet, vilde han endda følge Gierlew et Stykke ned i Italien.

D. 30te Juli rullede de to Venner med Diligencen ud af Paris, og d. 6. August var de i Genf. Her begynder Gierlews Optegnelser. Rejsen var ikke forløben uden forskellige Smaa-Eventyr; paa en Station glemte Baggesen alle sine Penge og Værdipapirer, men fik dem igen den følgende Dag; en ung fransk Dame har efter Baggesens Dagbog at dømme ved et vidtdrevent Koketteri forkortet den lange Diligence-Tur for sine Medrejsende og bragt dem til Toppunktet af Naragtighed, hvad dog ikke forhindrede Gierlew i samtidigt at forelske sig lidenskabeligt i en anden ung fransk Dame — hun betegnes i det følgende som „Adelaide“ —, gift med en ældre Herre. Paa denne Maade forløb Ugen, til de to Venner stod paa schweizisk Grund.

Da Baggesens Dagbog imod hans Vane i de følgende Maaneder er ført meget kursorisk og væsentlig indskrænker sig til Regnskabsførelse, udfylder Gierlews Dagbog her en Lacune i Baggesens Biografi, foruden at den giver flere interessante Træk til hans Psykologi.

8. August 1803. [Udsigt over Genfer Søen]. Paa en af Klodens skønneste Pletter sidder jeg her eensom, ukendt, ganske ved din kvægende Barm, almægtige, herlige Natur! Vær mig en Trøsterinde gennem Livet, lad mit Hjærte ved dit Smil finde Beroligelse og Lindring for de Saar, Kærlighed, Forfængelighed, egen Svagheit og andres Daarskab slog det! Lad mig aldrig tabe Følelsen for Dig, aldrig Følelsen for min egen sande Værdighed — ingen

¹⁾ Opbevares paa det store kgl. Bibliothek, Ny kgl. Saml. 4° Nr. 380 b

vild Lidenskab, ingen uædel Nydelse berøve mig den dybe Sans for din Guddoms Aand. Enhver Nydelse, jeg med Ro og Tilfredshed genkalder i dit hellige Tempel for den Alvidendes Øje, vil ogsaa følge mig hisset — det er „Timer levede for Evigheden“ —, den berusende Glæde flyer den Helligdom, hvis Indskrift er: „For rene Hjærter“. Kun stille Fryd kan den skænke, men ved din Moderbarm fremspirer alle Dyder, renses hver Følelse. Du er den himmelske Kærligheds Moder, uden hvilken Livet er en evig Vinter. Du bød Venskabet at forædle og lykkeliggøre dine Sønner — Fader- og Modernavnet hørtes først i dine evige Helligdomme.

Cirkelformig udbredte sig her Genfer-Søen, klar og ren som Italiens Himmel I Baggrunden hæver det mærkelige gamle Genève sig. Den høje Kyst pranger med rige Landhuse, som titte frem mellem de mest romantiske Grupper af herlige Træer. Den hele yndige Cirkel er omgivet af en Bjærgkæde. Det giver den herligste Relief, det mest afvekslende Lys og Skygge i dette fortryllende Landskab. Det synes, som Naturen vilde værne om sin Yndlings Plads ved uoverstigelige truende Bjerge — og dog fandt Røverne ogsaa her deres Vej. Intet modstod deres Syndflod. Sørgeligt er det at se denne By, som i den mest fortryllende Naturs Skød ene skulde indgyde blide, rene Følelser, omgivet med Mure, Volde og Grave. Sørgeligere at se den vrimle af franske Tropper, som ligne Tiggere, og endnu sørgeligere at mindes alle borgerlige Uroligheder, som i Aarhundreder sønderrev dens Inderste. Her, hvor idel stille huslig og borgerlig Fryd og Enighed, hvor Frihed og Velstand skulde herske, her var Forfølgelse, Had, Tvedragt, og endelig Slaveri i Enden. Den ædle *Zwingli* har intet Minde og *Rousseau* har nylig faaet et — og hvilket! Carricatur.

Ved Table d'hôte fandt jeg 3 Engellændere — meget artige. Et helt Selskab kom, hvoriblandt tre Damer, den ene hæsli, stor, styg, den anden taalelig, den tredje ret vakker. Jeg talte intet; Engellænderne gottede sig over Damerne, jeg smilede. Man spurgte mig, om jeg forstod Engelsk: *un peu* svarede jeg. Jeg havde været hos min Banquier Hensch og besørget min

Kuffert til Mailand. Jeg havde Lyst at gøre en Tur, jeg skrev til Baggesen: jeg ønskede at se — Fernay. Jeg sov ind — Baggesen kom. Han var syg, men indbød mig til sin Familie, hvor han logerte, fra alle 3 Generationer, fra Bedstemoder, Moder og Datter. Vi morede os imidlertid med hans saakaldte *Svineviser*, som rigtignok havde ligesaa meget Geni som Svinskhed; han havde gjort dem, da han levede med Matroserne og spiste bart Smør og drak Brændevin (!?). For hans „Komiske Fortællinger“ fik han 800 Rdlr., som han tildels anvendte til at betale sin Faders Gæld (!?). Vi gik nu til de tre Generationer. Den gamle Kone lod sig først se, en Kone endnu med meget Liv, skønt hun var henimod de 80 Aar. Det er Tilfældet, at nogle gamle Koner kan være meget behagelige; deres Aand gaar over til en vis mandig Kraft og Ro. Straks derpaa kom hendes Datter, en Enke omtrent 40 Aar, ret behagelig — en vis Mine vidnede om Følelse af eget Værd. Endelig kom den tredje Generation — en Pige omtrent 18—20 Aar, Sundhedens Billede, men for lille, for firskaaren og altfor stiv og kold, ellers ret køn, men uden Udtryk, uden hin fortryllende Ynde, hine uimodstaaelige Træk, som røbe en øm Sjæl, skabt for inderlig Kærlighed og stille huslige Glæder, hin høje Uskyld, der giver den Natur og Frihed i hver Mine, der paa engang indgyder os Mod til at haabe og Frygt for at vove, som fængsler den ædle Mands Hjærte og forbavser Forførelsen. Hun var kold og stiv og pretiøs uden Liv, uden Natur og Ynde, med et Udtryk af (som jeg siden hørte) *Genferskhed*. Man serverede os med The og Confiturer, som er en bekendt Genfer-The — som Baggesen bemærkede. Siden kom Sønnen af den yngre Kone, Hr. Prevost¹⁾, lidt for tykhovedet, lidt for nonchalent *au premier coup d'oeil*, han behagede mig mere siden. Han havde boet noget i Paris, som han roste som jeg, derimod var han ej tilfreds med sin Fædrenebyes Tone, og jeg troer med Grund. Vi gjorde en Tour sammen paa den offentlige Promenade, hvorfra man ser endel af de Bjærge, som omgive Genf, og Rousseaus Buste, som staar

¹⁾ En Onkel til Baggeseus anden Hustru.

paa en umaadelig høj Piedestal for at knejse over de høje Træer, som omknejse den — det er en Hermes over alle Hermes'er. Næppe tænkte Rousseau nogensinde paa saaledes at knejse. Busten er godt og flittig bearbejdet, men dens Piedestal er smagløs og mod alle Kunstens Regler.

Promenaden var sparsom besøgt. Genferinderne havde kun en maadelig Tournure. De franske Officerer gik forladte blandt hele Byens øvrige Indvaanere, som forbande det franske Aag. Vi gik nu hjem. Baggesen var gaaet til Sengs og var uvis, om han kunde rejse i Morgen. Man maa være Prosaist uden Lune for at rejse med denne lunefulde Poet.

9. August. Jeg havde sovet 2 Timer, da man vaagnede mig. Jeg var snart færdig. Jeg saa vort Rejseselskab, to Herrer, *des Français*, som ej meget behagede mig for det Udvortes. Det gamle: Du skal ej skue Hunden paa Haarene trøstede mig. Baggesen var færdig at tage med, som fornøjede mig. Jeg hentede ham, og vi forlod Genève noget over Kl. 5. Vejen gik langs den herlige Genfer-Søes rige Kyster. Vi saa Montblanc i al Morgensolens Herlighed. Vores ene Rejsekammerat, som læspede, havde gjort en Rejse i Schweiz og var endog gaaet til Mailand; han talte om sine Rejser med temmelig Interesse. Baggesen tog snart Tonen. Han forstaar at virke paa Menneskene: Vittighed — Kundskaber — Sandhed — Usandhed — lige-meget, kun Effekt!

Uagtet de herlige Egne kunde jeg ej holde mig mod den Søvn, der som en ond Genius stedse overraskede mig med uimodstaaelig Kraft — en Følge af hin gennemvaagede Nat og af Dagens Hede og af den maadelige Vin, jeg havde drukket i temmelig Kvantitet. Jeg ærgrede mig herover, men Naturen fordrede sin Ret

Under idelige Glædes-Udraab og Hjerternes Fryd, trods Ven Baggesens Sygelighed og Silkestrømper kom vi til Lausanne straks efter Solens Nedgang . . . Paa Promenaden saa jeg mange nysselige Glutter, hvoraf der vrimler i Pays de Vaud. Ak Skade! at jeg ej kan leve og elske her — i det mindste en Tidlang. De saae mig alle saa ømme, saa blide, saa kærlighedsfulde ud

som deres Land. Da vi vare vel udpakkede — Baggesen og jeg vare staaede ud af Vognen udenfor Byen — gik jeg ene ud for at nyde den herlige Aften, og ak! se de nysselige Pigebørn — en Charlatan havde opslaaet sin Butik her og havde mange Tilskuere. En sand Vanhelligelse af dette Naturens Tempel.

10. August. Baggesen befandt sig endnu maadelig, var om Morgenen tidlig hos mig, og vi besluttede at blive og fik en anden Kusk, hvormed jeg var veltilfreds . . . Jeg blev indbudt til Middag af Baggesens Ven og Doktor, Hr. *Scholl*, en høj, lang, mager Mand, med store udstaaende Øjne, som Baggesen havde beskrevet som en Mand af Hoved og en stor Libertiner — han viste sig snart fra begge Sider og som en Mand, der kendte Verden. Gibbon havde levet længe her¹⁾, og Scholl har været hans Ven og Læge — han malte ham som en højst interessant Mand og fortræffelig Vært, der tillige højst nøjagtig iagttog sin Læges Forskrifter . . . Dr. Scholl's Kone havde været smuk og saa ud til ej at frygte for at krone sin Mand; hun var sminket med sand bonton og behagelig. Vort Maaltid var udsøgt, Vinene herlige, Tonen højst levende. Baggesen sang sine Skærslipper-Sange . . . Efter Bordet fik Baggesen en Indbydelse fra *Mdme de Staël*, som var kommet hertil. Dr. S., B. og jeg gik derhen. Det var udenfor Byen. Vi fandt hende i en temmelig stor Cirkel af Damer og nogle Herrer. Hun talte næsten eene med en utrolig *volubilité*, med megen afgørende Tone, men med Aand. Hun er fed, har dejlige forraadende Øjne, en betydende styg Mund med fremstaaende Tænder, slet uren rødbrun Teint, dejlige Arme og Hænder — er ej Frue Schlegel ulig. Hun synes skabt til at trætte alle Mænd med Aand og Legeme. Dr. S. fortalte meget om hendes Galanterie. Jeg vekslede nogle Øjekast med hende. En Prins *Matthieu Montmorenci* kom, som saa højst borgerlig ud, han er ogsaa *citoyen*. Baggesen roste ham meget. Jeg holdt mig til en nysselig, følsom lille Kone, som gærne hørte tale om Kærlighed. Vi travede hjem i Mørke. Baggesen ønskede at blive i Morgen. Nu roser han Fru v. St.

¹⁾ Om Gibbons Ophold i Lausanne se: M. Read, *Historical Studies in Vaud, Berne and Savoy*. I. London 1897, p. 7 ff.

11. Aug. Igaar Aftes skulde vi blive — i Dag skal vi rejse — „*vatum variabile genus*“. Og nu skriver Ven Baggesen Breve istedetfor at pakke ind. Nu er han løbet til Scholl, og nu til Apothekeren efter at have skrevet. Arme Mand! med alt dit Genie! jeg vil dog stedse beklage Dig! Syg paa Legeme og Sind søger Du en Rolighed udvortes, som mangler Dig indvortes. Dr. Scholl besøgte os. Endelig vare vi da færdige. Vores Rejsende fra Paris, Poulitiers, fulgte med os; foruden ham kom en gammel Schweitzer-Bonde til, der saae saa fremmed ud i Verden, som om han var kommen derind for første Gang. Han saa halv gejstlig ud med sine sorte Underklæder og Knapper. Vi skulde have en Dame til — Baggesen og jeg gjorde alt Plads til hende mellem os og haabede nye Eventyr, men see, hvor bleve vi ei slemt narrede, da et hæsligt, simpelt Dyr kom — det var hverken Mdme Duhamel eller Adelaide. Vort Selskab var helt maadeligt. Over to Timer gik Vejen bestandig op ad et Bjærg, hvorfra man undertiden saa den herlige Genfer-Søe. Jeg sagde den evig Levvel og beklagede inderlig, at jeg ej her kunde leve for Kærlighed og Venskab, hvor alt syntes at aande disse Livet levendegørende Følelser.

12. Aug. . . . Vi kom ind i den lille By Morat. Vi kørte videre; Søen blev stedse skønnere, Landet rigere. Man har intet fuldkomment Begreb om Frugtbarhed og Rigdom, naar man ej har set dette Eden, hvor Jorden med huldrig Rundhed belønner sine Arbejderes Møje. Overalt tror man sig i en Have; det er utroligt, især naar man kommer fra det tørre Frankrig at forestille sig, at dette skulde være Marker og Marker paa Bjergaase. Den, som engang har levet for Kærlighed og Venskab med ren høj Følelse for dem og Naturen, maa — evig føle en Længsel i sin Barm efter disse dens saa mærkelige Templer. Det er Tilfældet med Baggesen. Hans Hjerte er her — her henrandt hans lykkeligste Dage. Es ist das Land seiner Liebe, Verzweiflung, Thränen und Erholung. Og Vee! den Patriot, som ej kan forstaa denne vemodsfulde Længsel

Nu laa Bern for os i en vid Dal — hist laa i Dalen en

Kirke, hvor Baggeseu var viet til sin Sophie¹). Jeg begriber, hvor inderlig en Tryllekraft dette Trylleland maa have over hele Baggeseus Væsen . . . Vi rullede ned ad Bjerget og nærmede os alt mere Bern. Med et forkyndte mig Baggeseus glade Raab og varme Haandtryk en ny Opdagelse, det var Schweiz's evige Isbjærge, som skinnede os imøde. Jomfruen knejsede højtideligt frem, og hendes hvide Hoved glinsede i den klare blaa Himmel. Baggeseu var henrykt, som naar man uformodentlig finder en længe søgt Ungdomsven. Jeg beundrede den mægtige og henbølgende Kæde af Snebjærge, som syntes at begrænse Jorden. De vare de første og eneste foruden Montblanc fra Genève, som svarede til mit Begreb om Bjærge — de forene Himlen og Jorden og ligne bølgeformige Skyer en klar Sommerdag, som svæve hen paa den lyse Himmel — de andre Bjærge forekom mig kun som meget forstørrede Høje eller som uhyre store Sten, men disse de hæve deres Toppe højt over Jorden og samle sig mod Himlen.

13. Aug. [Fra Bern gøres en Udflugt til Burgdorf, hvor Gierlew træffer sin Rejsekammerat, C. L. Strøm, der sammen med J. H. A. Torlitz af den danske Regering var udsendt for at studere Methoden ved Pestalozzis Institut, der var indkvarteret paa Slottet i Burgdorf²].

. . . Strøm kom just ned. Vi fløj i hinandens Arme, hvilte stumme af Glæde ved hinandens Barm; endelig begyndte jeg at spøge for at standse vor Henrykkelses Løb, jeg fandt ham saa tykhoved, saa bred, saa rundrygget, saa klundset, kort, at jeg næppe vilde vedkende mig ham — den hele Figur havde noget vist tilbagestødende; det var ej mere min lille, nette Strøm — det var en drøj Schweizer; vi fandt det begge, Baggeseu og jeg, og spøgede med ham herover. Strøm og jeg vare snart ene, og jeg fortalte ham noget om mit Pariser-Ophold og om Ade-laide. Nu gik vi alle omkring i Klasserne, hvor man netop

¹) D. 5. Marts 1790 var Sophie Haller bleven viet til Baggeseu i Landsbyen Köniz, kort udenfor Bern.

²) Som et Supplement til Gierlews Rejsedagbog fra disse Dage kan et Brev fra Strøm til Nyerup tjene, aftrykt i „Museum“, 1891. II, S. 308 ff. — C. L. Strøm, f. 1771. Paa det her angivne Tidspunkt Lærer ved Seminariet paa Blaagaard. 1809 Sognepræst til Kregome og Vinderød. D. 1859.

havde Regning efter Pestalozzi's Methode, som sikkert gør Begreberne mere anskuelige for Børnene, idet den bestandig opløser og forbinder Forholdene og øver dem i at abstrahere og forbinde. Den bestandige, voldsomme, ofte kaade Skrigen ved at gentage Lærerens Ord var mine Øren utaaelig, og jeg tror den unødvendig for Methoden og for at vedligeholde alle Børnenes Opmærksomhed. Idelig Gentagelse af Begreberne, som skulle forestilles Børnene, synes at være en af de vigtigste Regler i Methoden her; den er god for ret at indprente dem det, men maa kede det gode Hoved meget. At Børnene selv tildels under vise skiftevis, er herligt. Mere Mangel af Orden og Nethed end egentlig Skidenfærdighed mærker man, og det hele er kun beregnet paa den lavere Almueklasse, de vare næsten alle med bare Fødder i Skoene, med forrevne Klæder uordentlig paaklædte. Af „das Buch der Mütter“ saa vi en Øvelse, som var meget nyttig for Opmærksomheden, og som blev foretaget paa Tysk og Fransk: nemlig at benævne og vise Legemets forskellige Lemmer, som et Barn foresagde og de andre gentog. Vi spiste hos Frue *Pestalozzi*, en køn gammeldags Kone, da *Pestalozzi* ej var hjemme, og spiste *slet*. Lærerne saa næsten alle forunderlige ud, overalt saa man tydeligt, at den ædle *Pestalozzi* selv ganske manglede Følelse for Orden, Smag og ægte Renlighed. Vi gik nu ud at spasere gennem de herligste Bjærg- og Skov-Egne. Overalt stejle Afgrunde, vilde overhængende Klipper, i Dalen en strid Bjærgstrøm — Eggen var malerisk. Baggesen ytrede med Rette Frygt for sin vilde *Karl*¹⁾ her; uden Frygt og ubekendt med Faren, opdraget i en Stue, ukendt med Naturen, vilde han her let bøde for sin viltre Omspringen. Vi vare inderlig glade. Vi sang, og Baggesen sin herlige Schweizer-Sang, som rørte os alle ved sin dybe, rene Følelse og naturlige Udtryk. Vi lejrede os i Skoven paa Kanten af en dyb Afgrund, hvor Bjærgstrømmen flød. Baggesen forelæste os enkelte Steder

¹⁾ Karl A. R. Baggesen, B.'s anden Søn af første Ægteskab, f. i Bern 1793. D. som Præst s. St. 1873. Han blev ikke anbragt hos *Pestalozzi*, men i et Institut i Bern.

af sin „Parthenais“¹⁾. Nu saa vi Solen herlig at gaa ned i Vesten. Aftenen var skøn som Morgenen. Baggesen forøgede vor glade Stemning. — Vi kom hjem, havde et temmeligt kedeligt Bordselskab, gik op og havde endnu megen Spøg med Baggesen, som alt havde fattet Formelen af den Pestalozziske Methode. Baggesen var overgivet lystig og inderlig behagelig.

15. Aug. Bern . . . Om Eftermiddagen fulgte vi med Baggestens Svigermoder, Frue Haller og en Datter, som var mindre behagelig og stammede stærkt og brugte sine Øjne ej mindre, hen til en reformeret fransk Præst, som udmærkede sig som Maler. Derpaa gik vi ud at spasere *auf die Enge*, hvorfra vi nød den herligste Udsigt over hele Kæden af Snebjærgene, hvor Jomfruen hævede sig med Majestæt, rødmende ved Solens Nedgang; siden vekslede Farverne endnu to à tre Gange. Det var et himmelsk Syn — ene med en Ven, ene med Dig, Adelaide, eller med Dig, Du fromme blide Mine, vilde jeg have nydt Forsmag paa Saligheden her — thi uden Kærlighed er Naturen død og dens Nydelse kun halv; nu kedede jeg mig næsten Man taler nu i Bern stedse om Politik. Der er den sørgeligste Unighed mellem Stænder og Familier — det er en af de usalige Følger af en ulykkelig Revolution. Aristokraterne ere ødelagte, og Demokraterne have intet vundet. Unighed, Mistro og Had er udbredt overalt.

16. Aug. . . Allerede igaar havde vi set en Art sirlig Tribune oprettes midt i den store Gade i Bern, her skulde et Par Forbrydere høre deres Dødsdom fra, som skulde ske med megen Højtidelighed. Sørgeklokkens Lyd forkyndte Begyndelsen. Strøm og jeg ilede derhen. Saae netop Forbryderen, en ung Mand, som havde dræbt sin ene Kæreste efter den andens Raad, til ligemed den ene Pige, og saa Magistraten sidde i denne Tribune. Nu gik Toget for sig, langsomt med megen Højtidelighed gennem en utrolig Mængde af Mennesker; vi saa nu Forbryderne nærved, han havde især et roligt, næsten mildt Ansigt. Jeg beklagede Præsterne, som maatte ledsage dem. Det maa for en følende

¹⁾ B.'s mythologiske Epos om Alperne var just da under Udarbejdelse. Det udkom 1806.

Mand være en sand Tortur. Denne Højtidelighed, hvormed man her behandler Livs-Straffen, har noget saare ædelt, republikansk, menneskeligt. Det er en Borger, som udstødes af Selskabet, men stedse en Borger, et Menneske. Mindre menneskelig behandler Bern sine Slaver. Flere ere lænkede til en svær Kærre, som de trække omkring i Gaderne for at rengøre dem; alle have de svære, som oftest dobbelte Lænker, og de fleste endda Jærnbøjler om Halsen; men dog forekom de mig mindre usselt klædt end vore, som til Danmarks Ære nu ere afskaffede Med Strøm gik jeg til Frue Haller, og derfra med hende og Datter til Stathalter *Hermann*, hvor der var stort Selskab — efter at Frue Haller i Forvejen havde forklaret os, af hvor gode (adelige) Familier disse Folk var. Vi kom der og fandt en Kone til Aars af en meget behagelig Tone; hun malede, især i Pastel, for en Dilettantinde mesterligt. Hendes Datter var en ganske takkelig Pige. Frue *Hufeland* fra Jena kom tilligemed nogle andre Damer fra Bern; hun saa ud som en Skøge og faldt de tugtige Bernerinder meget i Øjnene; med hende var en Pige, som Strøm og jeg havde mødt paa Promenaden, en dejlig Pige, men en lille Smule koket. Vi addresserede os snart til hende og fandt hende meget accessible og kom snart i Skudet med hende. Hun var fra Strassburg og kedede sig med sin Fyrighed i Bern. Nu begyndte man at spille paa Klaver. Frøken Wucher (Datteren af Huset, da Moderen er gift anden Gang) spillede med temmelig Færdighed og Smag. Fru *Hufeland* sang ej slet, men affekteret. Vi gik ud at spasere, efterat *Hermann* havde forvekslet mig og Baggesen. Jeg holdt mig for Høfligheds Skyld til Jomfru Haller, Strøm gjorde sig til Gode med den raske Pige — jeg kedede mig altsaa, mens han morede sig. Vi kom tilbage, og nu begyndtes en Sang af en frugtsommelig Dame, den raske Piges Søster, som jeg ej kunde taale at høre, lige saa lidet som Baggesen. Jeg talte lidet med *Hufeland*¹⁾ og lidet med hans kokette Kærling; de gaa til Majland. Nu begyndte man paa en Dans, Strøm svingede sig med Koner og Piger. Jeg var som sæd-

¹⁾ C. W. *Hufeland*, f. 1762, Professor medicinæ først i Jena, siden i Berlin. D. 1832.

vanlig blot Tilskuer. Endelig var den Glæde forbi. Den unge Pige — Himlen veed hendes Navn — sagde os, at vi skulde gøre Bekendtskab med hendes Søster for at besøge hende — det var meget artig. Vi forlod Selskabet efter at have moret os meget godt. Strøm og jeg gik hjem. Siden kom Baggesen. Vi talte noget sammen.

17. Aug. Jeg skrev den hele Formiddag. Strøm ligeledes. Jeg endte min Beretning om Skolevæsenet i Frankrig, gik hen til min Banquier, som ej var hjemme; gjorde en Promenade. Paa Posthuset fandt jeg Brev fra Adelaide — fuld af inderlig Kærlighed, men sat paa Skruer af Frygt for Manden, og dog havde hendes Hjærte ofte talt for højt. Jeg lod Baggesen læse det, han forstod ej de Finter, han fik deri. Dette Brev glædede mig usigeligt — det gav mig et Bevis paa, at Adelaide elsker mig virkelig, og at ej blot Sanselighed har rørt hende. Alle de Følelser, som besjælede mig for hende, kom igen i deres fulde Levenhed. Hvor meget havde jeg ønsket at være hos hende og blot et Øjeblik, for at jeg kunde sige hende, hvor uendelig kær hun var mit Hjærte, hvor jeg evig vil mindes hendes usigelige Kærlighed for mig. Skal jeg nogensinde se Dig mere, Adelaide, — arme, ulykkelige Adelaide? — Kom til Banquieren, som laante mig Guld mod den kristelige Agio af 2 Batzer (6 Sous omtrent) af hver Louisdor — ligemeget, Penge maa jeg have. Strøm og jeg spaserte nu omkring . . . Der begyndte et stærkt Tordenvejr. Baggesen sagde, han følte stedse Frygt i Torden — herfra kom vi paa Tale om Spøgelse, Syner, Ahnelser, Drømme, Gengangere, som Baggesen ved sine Fortællinger vidste at gøre saa underholdende rædsomme, at der løb os en kold Gysen over hele min Krop, mine Nerver bævede og sittede, og jeg ej mindes at have haft lignende Følelser. Vi fortsatte Samtalen til langt over Midnat under idelige stærke Lynglimt og Tordenslag paa den mørkeste Himmel.

18. Aug. Vi havde gysset og talt saa længe i Gaar Aftes, at vi sov endnu, da vores Kusk, som skulde føre os til Burgdorf kom og vaagnede os. Det regnede, og Himlen var endnu stedse tordensvanger. Vi tog Afsked med den halvsovende

Baggesen. Nu kørte vi endelig fra Bern, som jeg forlod *sans regret & sans espoir de jamais revoir*. Hvor var hele Eggen anderledes ved det regnagtige Vejr idag, end da Baggesen og jeg kørte med hinanden her Vi vare komne alt temmelig vidt, da vi saa et forunderligt Væsen, som i en umaadelig lang Frakke sjokkede i Snavset paa den snurrigste vraltende Maade. Strøm genkendte straks Pestalozzi; vi naaede ham, og denne skidne store Mand med sit saare smudsige Linned og sit lange børstede Skæg og stride Haar steg nu op hos os i Vognen. Han tog mig for Baggesen. Det smertede ham, at „Baggesen nicht eine Stunde für ihn hätte“. Han kom fra Freiburg, hvor han havde indgivet en Ansøgning om sit fortvarige Ophold i Burgdorf. Han talte med Varme og ædel Stolthed herom. Skade, at hans Sprog er lige saa slusket som hans Paaklædning — det hindrer uendeligt Nydelsen af denne originale ædle Mand. Vi kom til Burgdorf, jeg skrev et Par Ord til Baggesen — gik op paa Slottet, og Strøm førte mig nu om i Klasserne Jeg spiste med Pestalozzi blandt Eleverne. Maden taalelig god. Serveringen for Børnene ganske ussel og næsten svinsk. Efter Bordet talte jeg med Madam Gesner, Wielands Datter *Lotte*, hvorom Baggesen har fortalt mig noget, fandt hende trods hendes stærke Krop og Fregner endnu meget behagelig. Hun er *Myris* i „Parthenais“. Jeg gik nu hjem og skrev et Brev til Schimmelmann, skrev min Ansøgning til Fondet *ad usos publicos*¹⁾, begyndte et Brev til Adelaide, fuld af inderlig Følelse, men med Forsigtighed. Gid Du var i mine Arme, du Elskede!

19. Aug. [Paa Vej til Thun] . . . Høsten her er ligesaa romantisk, digterisk, som den er uæsthetisk, glædeløs, sørgelig i Frankrig. Alle Pigerne med deres bare Haar og lange flettede Piske hilste os med deres venlige „Grusz“ og et venligt Blik af deres skønne Øjne. Deres nette, smaa Straahatte, som synes at svæve paa deres Isse, giver dem et højst romantisk Hyrdinde-

¹⁾ Af dette Fond havde Gierlew ved kgl. Resol. af 11. Febr. 1802 faaet en Understøttelse af 300 Rd. aarl. i 3 Aar til sine Studeringers Fortsættelse udenlands (jfr. Missive Prot. for Fondet *ad usos publicos* 1796—1812 fol. 165).

Udseende. Det er et højst romantisk Land i alle Henseender, Schweiz; Natur, Forfatning, Mennesker giver det en vis Lighed med Grækenland, om endog Bern aldrig var et Athen Baggesen var endnu ej kommen til Thun, men jeg fik et Brev fra ham, hvori han lofte at komme imorgen — det var skrevet i halv Schweizer-Sprog. Vi beklagede, at Aftenen ej var skønnere og ej længere, og jeg, at Du ej var hos mig, Adelaide, at jeg ej kunde dele dette himmelske Ophold med Dig.

20. Aug. . . . Endelig saa jeg Baggesen komme med en lille rødmosset Pige over den svagelige Bro, som her gaar over den brusende Aare. Vi fik nu en Baad, og hans „Donna“, en lille tyk Bernerinde, overtalte han til at følge med os. Destoværre var Vejret slet, Luften tyk, og tunge Regnskyer hang lavt over de højtragede Klipper. Vi nød Thunersøens yndige Bredder kun lidet, den mørke, taagede Luft betog os vor Glæde — det regnede. Vor lille Bernerinde var tilbageholden, men ej utilgængelig; vi kom til at sidde sammen tilsidst og heldede os ganske fortroligt op til hinanden. Hun kendte alle Lafontaines Romaner og havde en anden med — og alle Piger, som gerne læse Romaner, have alle deres svage Side, hvor man let kan angribe dem. Endelig landede vi i Neuhaus. Vejret var slet, Regn og Kulde. Vor lille Jomfru forlod os. Vi gik straks til Unterseen og besluttede at blive der hele Dagen. Baggesen underholdt os med Fortællinger, som hans Fortællemaade gjorde højst interessante. Det var tildels om hans Ungdom. En om, hvorledes han for en ædel Handling, hvoraf fulgte en saare uskyldig: at stige ind gennem et Vindue i Skolen, kom til at staa Skoleret — om hans Rectors, Wøldikes, Grusomhed — interesserede os alle uendelig. Han har en saa malende, saa fremstillende, saa naturlig, saa rørende Maade, at han henriver sine Tilhøreres Fantasi, om endog hans Fornuft maaske turde betvivle den strenge Sandhed heraf. — Om Aftenen kom en Fører, som havde gjort Baggesens første Rejse med ham i Schweiz. Denne Mand vandt snart vores Yndest. Vi vilde egentlig ingen Vejviser have, og han gik; men vi betænkte snart, hvor nyttig og behagelig han vilde være os. Og vi lod ham komme og

antog ham for vor hele Rejse. — Strøm var ubestemt at gaa til Majland, fordi han ej kunde se *hele* Italien. Det forundrede i Begyndelsen Baggeseu og mig, og tilsidst maatte vi næsten le over denne Idé — den var virkelig original naiv!

21. Aug. Vort Haab om bedre Vejr var forgæves. Himlen var endnu bedækket med Skyer. Vi besluttede at gaa over Brienser-Søen gennem Haslidalen til Grimsel istedetfor at gaa over Lauterbrunnen — Snebjærgene og Staubbach maatte vi opgive. Brienser-Søen og de skønne Haslerinder skulle erstatte os dette Tab. Vi fulgte Aare-Flodens Bredder til Interlachen, hvor vi indskibede os i en lille smal Baad med et Bord i Midten og en Art Ruf fuldkommen lig den paa Thunersøen Uagtet Søens skønne Bredder, uagtet Solen paa Baggeseus Bøn tilsmilede os et Øjeblik, uagtet Baggeseus Fløjtespil til vor Sang begyndte dog Sejladsen tilsidst at kede os. Denne Uvirksomhed, denne Fængslen til en lille Plet, den langsomme, næsten umærkelige Fremskriden maa i den yndigste Egn frembringe denne Virkning. I saa Tilfælde kan ene en Pige, en Kone redde os. Baggeseu og jeg var heri ganske enige, og jo mere vi tænkte derpaa, jo mere kedede vi os. Havde vi ej været midt ude paa Søen, vi vare sprungne i Land for at gaa den øvrige Vej for i det mindste at gøre Brug af vore Kræfter. Nu maatte vi give os tilfreds, og Nødvendighed lærte os Taalmodighed, indtil vi endelig landede i Brienz. Vi lejede her en Vogn, som kunde føre os til Meyringen, den største Landsby i Haslidalen. Baggeseus Fløjte lokkede flere af Beboerne om Værtshuset, hvor vi vare; vi andre dansede, eller rettere Strøm og jeg, og siden Baggeseu. — Nu kørte vi gennem Haslidalen, hvis Beboere ere blotte Hyrder, og hvis Døtre ere bekendte for deres Skønhed og, siger man, for deres Galanteri Baggeseus Fløjte lokkede ved vores Indkørsel i Meyringen flere ret nysselige Ansigter i Vinduerne. Og vi mærkede straks, at man ej havde rost Haslidalerinderne for meget for Skønhed og Galanteri. Ligeoverfor vores Værtshus kom flere ret vakre Glutter i Vinduet og koketterede ej slet for Bønderpiger, og pudsede deres Haar meget omhyggeligt. Deres Dragt var ej fordelagtig — bart Haar,

men ganske tildækket Hals, og en Fløjls- eller anden Bulle, som ganske betager deres Liv og Bryst al Façon. De gik særdeles godt paa deres Fødder, som i deres store Sko ofte vare ret artige. Vi ilede nu til Reichenbach, som vi alt havde set i Afstand. Baggesen nedlagde ej sin Hyrdefløjte, som endnu tildrog os flere Glutter. Jeg talte med een, som var ret fripostig. Gangen til Reichenbach var besværlig nok; vi maatte stige meget. To Smaapiger fulgte os. Baggesen forfølger den ene, og hun forsvinder. Reichenbach — herligt Syn — styrter — bruser — skummer — tordner. Den lille Pige forfølger os, skøn som en Nymfe, vild som en Hind, griber hende paa flat Land. Dejlig Dag — hjem — spiser

22. Aug. . . . Bliver her for Regnvejr. Dans og Munterhed. Skriver paa min Dagbog. Baggesen forelæser os noget af sin Dagbog og fortalte os sin første Kærligheds-Historie med hans Sophie — forunderligt!

23. Aug. Dejlig Morgen. Afsted Kl. 7. Stiger bestandig gennem Haslidalen. Umaadelige Klipper paa begge Sider — usle Hytter. Frokost i den afbrændte By Guttanen — finder mange Danskes Navne i en Bog — Kruses¹⁾ slette patriotiske Vers. Strøm Døden nær ved at glide paa en skraa glat Klippe ved Siden af Vandfaldet. Rædsomt Syn for Baggesen og mig. — Ægte Schweitzer-Mælk og -Ost i en Sennhytte. Naaer endelig Grimsel Kl. 6½. Bestemmer at blive næste Dag for at bestige en Bjærgtop Seidelhorn.

24. Aug. Gaaer ud Kl. 7. Besværlig Stigen og Klavren. Jeg hænger paa en Klippe — Granitblokke rulle farligt mig forbi. Bestandig Klavren mellem Granit-Stykker. Naaer endelig Toppen af Seidelhorn Kl. 11 — jeg først. Finder paa Vejen Levninger af franske Vaaben og Kugler. En fortryllende vid Udsigt over endel af Snebjærgene. Spiser her under den skønneste Himmel over 9000 Fod over Havet. Nedstigen besværlig. Nedfarer paa Rumpen af Sneen — fortræffeligt. . . .

25. Aug. Baggesen og Strøm ønske mig til Lykke paa min

¹⁾ Forfatteren, den megetskrivende Laurids Kruse (1778—1839), havde 1801 været i Schweiz.

Fødselsdag ved Rhinens Udspring. Bestiger Furca med uendelig Kedsomhed og Møje. Sjælens Virkning paa Legemet. Ned ad Furca. Ser Reusses Udspring paa Furca — Gletscheren Til Andermatt — dejlig Aften. Baggesen foreslaar, uagtet sin Mødighed, at gaa til Djævle-Broen. Vi skynder os derhen. Mørke Klipper synes at tilspærre Vejen — Højtideligt Mørke. Djævle-Broens Vidundere og Rædsler. Nedstyrte Fjeldmasser. Flo-dens susende Torden — himmelragende lodrette mørke Klipper — Vejen snor sig mellem uhyre Stenmasser — den dristige Tanke at anlægge denne Bro — Sværmeri og Henrykkelse — den dødmørke Klippe svagt oplyst af Maanens blege Skin — sandt Vand-Tartarus — Betragtning over Menneskets Kraft og Mod — ud af Tartarus — hjem i den blideste herlige Aften. Maanen hviler huldt paa et Bjærg, som den siden smilende glider ned bagved. . . .

26. Aug. Begynder at bestige St. Gotthard Kl. 8 — paa Toppen Kl. 11. Hospitium — det første Sted, hvor man taler Italiensk — min Fryd — gaar videre nedad St. Gotthard — naaer Airolo, hviler der i den forsmædelige Hede, som møder os paa den anden Side af Gotthard — allerede mere italiensk Natur ligesom italiensk Sprog. En saare yndig Dal — den yndige spejklare lysegrønne milde Tessin paa Siden af os. Mange Kappeller med ej saa slette Fresko-Malerier, idetmindste Kolorit og en vis Rundhed og Grazie. Meget varmt — Mængde af frodige Kastanier og rig Vegetation. I Dazio betale vi Told og drikke Vin. Den fortræffelige, højtidelige, rædselsfuldt skønne Bro *ponte Dazio* over Tessin Betragtning over Vandets Kraft, som man først lærer i Schweiz saavel som dets Skønhed. Ankommer endelig til Faïdo — spiser — italiensk bred Seng. Baggesen fortæller sine første Ungdoms-Historier — Skriverdrengs Historien — Indtrykket af Ewalds Adam og Eva.

27. Aug. Gaar fra Faïdo i en dejlig Morgen. Frokost i Giornico. Bestandig Skidenfærdighed og Armod. Gaar gennem Buegange med rige Druer. Her løber Baggesen som et galt Menneske af barnagtig Forfængelighed — hans Misforstaaelse, vil vise sin Raskhed Senere klager han over Træthed — endelig se vi igen Vogne, højest simple paa 4 smaa Hjul, trukne af

Okser, som Virgil beskriver dem. . . . Vejen til Bellinzona forekommer os alle lang — Frygt for Røvere — jeg er bevæbnet med min Sabel. Endelig ankomme vi Kl. 10 trætte og mødige. Baggesen vranten paa Vejen, knurrende i Hus. Det hele har et fremmed Udseende, ganske forskelligt fra det, jeg hidtil saae.

[Da Gierlew fra dette Punkt har givet en Skildring af Fortsættelsen af sin Rejse i „Breve over Italien og Sicilien paa en Rejse i Aarene 1803 og 1804“ 1.—2. Kbh. 1807, meddeles i det følgende væsentlig kun de Bemærkninger, der hentyde til Samlivet med Baggesen paa Rejsen over Milano, Modena og Bologna til Florenz, hvor de to Rejsefæller skiltes. Strøm havde allerede sagt dem Farvel i Milano].

1. Septbr. [I Milano.] . . . Vi gik nu hjem, hvor jeg havde en lang og varm Disput med Baggesen over Maaden at læse de latinske Vers, som han kalfatrer alt for glubsk — for at give dem Kolorit, som han udtrykker sig. Jeg modsagde ham, da jeg indsaa, at han her disputerte uden grundig Indsigt, og talte blot efter andre. Strøm modsagde ham ogsaa, men gik dog alt mere og mere over til hans Gisning, saa at Baggesen sagde, han haabede nok at kunne omvende ham, men med mig var der ingen Udkomme.

3. Septbr. [Lodi.] . . . Kl. noget over tre imorges jog man os op. Baggesen havde endnu ej indpakket, og det varede til over fire, inden vi kom afsted, og fik ingen anden Frokost end koldt Vand. Det er en sand Bemærkning, at den, som altid vil sidde godt og ligge godt, skal blive hjemme. Man maa taale mange Ubekvemmeligheder paa Rejser: Kulde, Hede, Sult, Tørst, forstyrres i sin sødeste Søvn, skændes med Værter, med Opvartere, med Kuske, snydes af alle, sidde slet ofte og ligge endnu værre — og hvad er alle disse Ubehageligheder mod den ene at forlade og for stedse forlade de Mennesker, som vi elske. Nu at indrette sig paany, hvor man vil opholde sig nogen Tid, kedes og længes den første Tid, gøre nye Bekendtskaber, studere dem, finde sig i dem, finde sig i og følge Landets og Byens Skikke, som ere os fremmede — og nu være langt fra Forældre, Venner, Piger, Fædreneland; ingen Breve faa, ingen Penge have, og ej engang sin Kuffert — skulde man tro, at noget værre kunde tænkes blandt de udvortes onde Ting? Og dog, omendskønt dette

er mit Tilfælde nu, sidder jeg her tilfreds og rolig over hver en jordisk Sorg, uden Bekymring for Fremtiden, fri og glad. Faa Penge, intet Kreditiv, som jeg har forgæves ventet i tre Maaneder, uden Breve fra Venner, uden fra Dig, du elskede Adelaide! midt i et fremmed Land, hvor jeg snart skal være ganske ene, endog uden min Kuffert, uden at kunne se Enden *de mes malheurs* — og dog er jeg rolig, mere glad end Horats, som dog havde Snue, jeg har spist mine Druer og mine Ferskenes, jeg er mæt, jeg er i Italien, Maalet for mine tidligste Ønsker, er der med min elskværdige Baggese, nærmer mig Rom, Jordens allerhelligste, alt mere og mere; om jeg end ikke kan komme der, har jeg Penge nok for at leve en Tidlang i det lille Modena — har Tillid til Forsynet, til dets faderlige Godhed for mig — hvi skulde jeg ængste mig for en uvis Fremtid — *Fortes fortuna adjuvat*.

6. Septbr. [I Modena.] . . . Vi gaa til Baggese's Frasionalga. Vejen ret behagelig — mange Steder, som just ej ere smukke. Baggese's Forventning spændt — saare naturligt. Vi spørger os for. Vi ere gaaede forbi, gaar tilbage — det ser ej meget anseligt ud uden til. En godmodig flink Mand modtager os, beder os straks spise, antager mig for en Prokurator — megen fri Godmodighed; viser os omkring i Værelserne — ret net, men ubetydeligt, og aldeles ej til at bo der om Vinteren og for lidet til at flytte saa langt for. Haven aldeles ødelagt — temmelig megen Jord dertil. Baggese's mange Byggeprojekter.

11. Septbr. [Paa Vej til Florens.] . . . Dejligt Vejr, meget varmt. Vore Medrejsende er en Købmand fra Marseille, den anden en Købmand fra Corsika . . . Tager ind et Øjeblik i et Værtshus. Jeg Spektakel med vores næsvisse grove Kusk, som ej vil lade os bie for at faa noget til Frokost. Baggese tager hans Parti, det ærgrer mig. Vi køre . . . Vores Corsikaner fortæller om det dobbelte Mord, han havde været Medvider i, som en Cousin af ham havde udøvet paa sin Kone og hendes Galan. Baggese bifalder det — det er et ubegribeligt, ustadigt Menneske, selv i sine Grundsætninger; han billiger ofte Liderlighed eller taler dog derom med en Velbehag, som ej synes blot opdigtet, og siden vil han forestille en Helgen i sin Opførsel mod

Kønnet, i sin Troskab mod sin Kone — og gives der vel en mere utro Mand? — ej at tale om¹⁾ den grovere sanselige Udvævelse, den behøves jo ej. Marseillaneren har besøgt sin Elskede i Venedig, men paa Rejsen derhen taget en Tøs med fra Florenz. Corsikaneren synger stedse *c'en'est fait, je me marie!* en ægte Libertiner, men rask Karl — forunderlige Mennesker, om Maaden at behandle deres Koner, deres Strengthed!!! Endelig skimter vi Florenz . . . Baggesen gaar til Moltke²⁾).

13. Septbr. Baggesen fortæller mig om, at Krigen sandsynligt er erklæret mellem Danmark og Frankrig. Min Forbavelse. Himlen fri mit Fædreland fra Fordærverne! Bedre at dø en Haltedød end leve et Slaveliv! . . . Moltke røber megen Kunstsmag — mere solid, mindre poetisk end Baggesen.

14. Septbr. . . Baggesen har bestemt ej at tage videre ned i Italien efter Overlæg med Moltke. Heri gør han vist vel. Om at leve i Schweiz — Gid han finde Ro — *At locum non animum mutant, qui mare trajiciunt — Patriæ quis exul se quoque fugit?* Taler længe med Moltke om hans forstyrrede økonomiske Forfatning og om Maaden at afhjælpe den — om Baggesens egen Fejl heri — om hans Kones — om Danmarks politiske Forhold — røber stedse den ædle Mand. Behagelig Underholdning den hele Aften.

15. Septbr. Baggesen syg og sengeliggende. Spiser atter hos Moltke. Han forelæser mig sine Digte — et større: „Gigant-Krigen“ — megen Digteraand, lidt haard Versifikation. Om Baggesens tyske Digte. Moltke finder ogsaa nogen Haardhed i dem og mindre Lethed og Natur end i hans danske, og ej den ægte tyske Kraft, som Moltke anser for karakteristisk ved den tyske Poesi. Om Baggesens „Parthenais“. Moltke bifalder mine Indvendinger herimod. Afsked med den ædle Mand. . .

17. Septbr. . . Til Moltke. Bliver der om Aftenen. Baggesens Historie med hans Søster i Skoven i den Lyneborger-Hede,

¹⁾ Betydningen er: „jeg mener just ikke.“

²⁾ Baggesens Ungdomsven Greve Adam Moltke til Nütschau, med hvem han havde gennemvandret Schweiz paa sin første Udenlandsrejse 1789.

som i sin Fortvivlelse fandt hans Navn indgraveret i et Træ¹⁾ — højst interessant — om det danske og tyske Sprog — om Moltkes og Baggenses Rejser i Schweiz. Det maa have været herlige, lykkelige Dage — de mindes dem ogsaa med Vemod. Om den ubegribelige Instinkt, som bragte Baggesen til at løbe fra Lauterbrunnen til Neuhaus, som gav ham Sophie til Kone og havde en saa afgørende Indflydelse paa hans hele Skæbne . . . Baggenses store Partiskhed, Ensidighed, som undertiden er ærgerlig.

18. Septbr. Hjemme den hele Formiddag — skriver Brev til Adelaide. Gaar til Moltkes Kl. 3. Ene med Grevinden, som med al sin Fromhed og Godmodighed røber Aand og Kundskab. Moltke og Baggesen — Baggesen om sit Forhold som tro Ægte-
mand — Sammenligning med St. Preux²⁾, som han troer sig højt ophøjet over. Moltkes ædle Erklæring ved denne Lejlighed. Baggenses forunderlige Indbildning om sin egen Renhed; jeg troer, han er *bona fide*. Moltke modsiger ham med ædel Varme, og er dog sikkert uendelig mere ren og ophøjet heri end den sværmende og højst sanselige Baggesen. Grevinden dømmes med Mildhed og Delicatesse. Siden ene med hende om Baggese-
sen, som hun ej just troer en Joseph. . . .

19. Septbr. Forsæt at holde den nøjagtigste Dagbog her-
efter, som især er nødvendigt i Rom, og for med Tiden at lade noget trykke heraf, da ellers mange Ideer gaa tabt, som man havde ved det første Indtryk Baggesen hos mig — om hans Bortrejse, bestemt til i Morgen, om hans Utilfredshed med sin Rejse hertil Gaar til Moltkes. Baggesen rejser med dem til Rom — fordømt at jeg maa blive uden Penge, uden Kuffert. Om Danmarks Forfatning — megen Politiseren. Moltke stedse den varme, maaske nu lidt for ængstelige Patriot glæder sig over at se den holstenske Adel kudsket, og Grevinden med — *c'est beaucoup!* Om de andre Magter, Rusland, Preussen, Engeland ej skulle tage Del med Frankrig? Baggenses Historie med

¹⁾ Dette synes at være en Baggeseusk Krønike, serveret „for tillfället“.

²⁾ Helten i Rousseaus Roman „La nouvelle Heloise“, Baggenses Yndlings-
læsning.

Kronprinsen om Hymnen til Kongens Fødselsdag¹⁾ — godt fortalt; om hans Kone, som i Januar skulde gaa med Paketbaaden til Kiel! *credat Judæus Apella!*

21. Septbr. Skrækkeligt Tordenvejr og Regn den hele Formiddag. Skriver bestandigt til Adelaide. *Oui; mon Adelaide, je t'aime de tout mon cœur.* Moltkes og Baggesen ej hjemme. Hos Baggesen — laaner mig Penge — det var en ædel Streg. Afsked med Moltke, lover Baggesen at komme i Morgen tidlig, inden de rejse.

22. Septbr. Hos Moltkes og Baggesen. Afsked med dem, Hjem lidt flov.

Er Familien Akeleye uddød?

Af Th. Hauch Fausbøll.

I Sjællands Provinsarkiv findes fire Akeleye-Skifter²⁾, der hidtil have faaet Lov at ligge urørte hen, i det mindste have de ikke været benyttede hverken af Lengnick til hans Stamtavle over Slægten eller af Thiset til Stamtavlen i Danmarks Adels Aarbogs første Bind. Da de imidlertid indeholde Oplysninger, der ikke før have været kendte og blandt andet vise Muligheden af, at en af Danmarks ældgamle Adelsslægter endnu kan være i Live, skal jeg tillade mig at benytte dem i efterfølgende Uddrag af Familiens Stamtavle, supplerede fra enkelte andre Kilder. For Fuldstændighedens Skyld har jeg i Klammer medtaget de yderligere Oplysninger, der findes om vedkommende Personer i Thisets Stamtavle, til hvilken forøvrigt henvises.

Major Sigvard Jørgen Akeleye³⁾ havde i sine to Ægteskaber bl. a. følgende Børn:

1. Jens Werner Akeleye f. 1703⁴⁾, kaldes 1744 ved Sønnens Daab chinesisk Kaptejn, blev 1750, 20 Nov. (med Gage som saadan fra

¹⁾ Ogsaa denne Historie er ukendt for Baggesens Biografer.

²⁾ Skifterne ere Indlæg til Forseglingssprotokol Nr. 1 for 1787, 1797, 1803 og 1806. Hvor ingen andre Kilder citeres, ere Oplysningerne hentede derfra.

³⁾ Stiftsrelationerne indsendte til Klevenfeldt (Personalhist. Tidsskrift I 2. pag. 274.)

⁴⁾ Holmens Kirkes Begravelsesprotokol.